

Årsmelding for kulturminneprosjektet Stiftelsen Tollerodden 2025, Kirkestredet 9, Larvik. Kjære venner av Tollerodden!

«Badestien» fra tun til Steinstranda – det var den sikreste veien når en skulle ha en svømmetur. På begge sider av hovedhuset var det full verftsvirksomhet tidlig på 1800-tallet. Håpet er at dette blir en del av kulturstien Tollerodden. Colin Archer – hyller polarfarere og livet! Hans poesier omdefinerer minner. Poesiparken og Tolleroddens Venner husker dem i samtid!

Plakaten «Tolleroddens maritime historiske linje» er et forsøk på å øke oppmerksomheten om de mange historiersterke spor etter Larviks maritime historie i Tollerodden og Skottebrygga. Originale spor som krever felles omsorg når en samlet «gamleby» skal ivaretas i en ny tid for å gi ny kraft til nye aktiviteter med respekt for historien!

AMY TOK parkens mest stolte furutre - 200 år gammelt!

Tollerodden og parken er et trygt sted for uteundervisning og læring! Nå kan en sette seg inn i treets anatomi ved å studere stammen på den langnålede østerrikske furuen som ble plantet i Archers nyttehage/landskapshage i 1830-årene. Biotopen Tollerodden har en mer enn 500 meter lang strandlinje, svaberg og historiske minner i tidslinjen fra 1660-tallet til vår samtid!

Prosjektet «**Nytt liv til vår egen kultur og historie**» skaper et kulturelt flerbrukshus og liv i Tollerodden-parken. Året 2025 har igjen vært et utfordrende år for Tollerodden. «Kulturminneparken» er et yndet sted for folk i alle aldre. Takk til Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Stiftelsen UNI, Anders Jahres Humanitære stiftelse, Asko Øst m.fl. og de mange gjester og besøkende i huset og båthallen under sommeråpent. Takk også til de som støtter opp om et mer enn 20-årlig arbeid med å samles om et mulig Colin Archer-senter.

«Vi trenger én fast vilje» Fridtjof Nansen i Verdens gang 02.03.1905

Ekstra takk til dere som besøker og oppmuntrer oss, gir innspill, og bruker fritid og kompetanse for å realisere restaureringen og skape nytt liv på Tollerodden. Ildsjelene står fremdeles på med stø kurs! Takk til dere alle, både offentlige og private, som støtter opp om kulturminnet Tollerodden.

Hilde L. Lindhjem Borgir
Styreleder

Juridisk ansvarlig: Stiftelsen Tollerodden. Organisasjonsnummer:
980 287 173. Bankgiro: 1594.17.21130.

www.tollerodden.no

Meldingen har to vedlegg: Regnskap med revisorenrklæring, og gave- og dugnadsdokument

1 Innledning/bakgrunn

Stiftelsen Tollerodden har hatt restaurering og drift av Kirkestredet 9, hovedhuset og det nære kulturmiljø i Larvik som sin hovedoppgave. Stiftelsen ble dannet i 1998/99 etter at Tolleroddens Venner hadde arbeidet fram en løsning sammen med Larvik kommune. Bygningen hadde over lengre tid stått tom og blitt et sted for husløse. I 2015 omdannet stiftelsen sitt formål til også å omhandle «det nærliggende kulturmiljøet», forankret i kulturminneloven.

Tollerodden er en av de mest interessante kulturhistoriske bygninger i Larvik med historie helt tilbake til 1600-tallet. Huset regnes som unikt i norsk sammenheng. Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU) har gjennomført grundige undersøkelser i huset. Dette endte i en NIKU-rapport som la føringer for det antikvariske arbeidet. Fra 1999 til 2012 er det gjennomført en rekke delundersøkelser innen NIKUs arbeid med kunst og inventar. Dette styrker antakelsene både om husets opprinnelse, dekorer og interiørets verdier. Antakelser om at huset kan være et av Norges eldste gjenværende midtgangshus er styrket. NIKU mener å kunne dokumentere at husets tømmer er hogd vinteren 1667/68 og at husets første dekorerte barokkelementer, takdekoren i mellomstua (Barokkstua), er malt ca. 1670 (undersøkelser foretatt av NIKU i 2007/08).

1.1 Bakgrunn for prosjektet «Nytt liv til vår egen kultur og historie» (2002)

I premissene for kommunestyrets vedtak i 1998 bemerkes det at huset og Tolleroddens park sammen skal utvikles til nytte og glede for allmennheten (med reguleringsplan 1995/98). Dette premisset gir, slik stiftelsen ser det, en gjensidig forpliktelse og ansvar for en best mulig utvikling av huset og miljøet omkring. Dette fordrer en løpende dialog og et konstruktivt samarbeid mellom kommunen og stiftelsen, noe som synes godt i både hus og park. I 2002 utfordret kommunen stiftelsen til å lage en handlingsplan for et helhetlig grep om huset og områdets historie, herunder markering av parkens mer enn hundreårige maritime historie knyttet til blant annet skips- og båtkonstruktør Colin Archers båtbyggervirksomhet på området. Redningsskøyta RS14 Stavanger, den best bevarte redningsskøyta, bygd på Tollerodden i 1901, kom til Larvik og landsatt av Riksantikvaren til bevaring, en viktig del mot målet om å styrke Larviks maritime historie. RS14 ble ved hjelp fra Sparebankstiftelsen DNB og stor frivillig innsats kjøpt i 2017.

Stiftelsen er en alminnelig stiftelse med et allmenntilgjort formål. Styret er valgt av Tolleroddens Venner og Larvik kommune. Ingen har personlig forretningsmessig utbytte av virksomheten. Alle bevilgninger/gaver og eventuelle overskudd av aktiviteter føres tilbake til kulturminnet og det nære kulturmiljøet. Det er et mål for stiftelsen å være lojal mot kulturminnenes uttrykk, slik at de på sikt kan få en sunn og vital tilværelse og oppleves med historisk integritet.

Prosjektet finansieres i hovedsak gjennom private og offentlige bevilgninger, donasjoner, gaver og frivillig innsats, under fanen «Vern gjennom bruk» (1998) og visjonen «Nytt liv til vår egen kultur og historie».

1.2 Prosjektets status og hovedprioriteringer

Prosjektet «hus» omhandler to hovedfaser og en innspurtsfase, fase III. Fase I, også kalt byggetrinn I, omhandler husets mellom- og sidebygg som er oppført i 1870. Restaurering og tekniske og driftsmessige investeringer ble ferdigstilt i 2003, og oppgradert i perioden 2019 til 2025.

Prosjektets hoveddel (fase II), som er planlagt å strekke seg over perioden 2004 til 2012/27, har fått betegnelsen «Det historiske huset». Det er utarbeidet flere dokumenter som omhandler Tolleroddens interiører, mennesker, og restaureringsbeskrivelser. Fase III er en slutfase for investeringer i struktur- og sikkerhetsarbeider samt det nærliggende kulturmiljøet. Stiftelsens styre har en helhetlig plan for restaureringen, og alle restaureringsresultater er rapportert løpende. Status i restaureringen, se punkt 4.1.

I perioden 2016/22 omfattet prosjektet tilbakeføring av Archer-familiens terrasserte hage mot restene etter det en gang så berømte verftet til Colin Archer retning Skottebrygga. Fullført i 2019/20/24.

I 2015 startet stiftelsen arbeidet med å restaurere/rehabiliterer Kulturminnet Krabbedammen fra 1860/70-årene. Krabbedammen er saltvannsbassenget i parken. I konstruktiv dialog med Larvik kommune er dammen restaurert høsten 2019 og våren 2020. For å styrke stiftelsens allmennyttige formål er første fase mot et Colin Archer-senter i parken avsluttet. Fase II ble igangsatt i 2019. RS14 Stavanger er innkjøpt og midlertidig plassert i parken for bevaring og visning. Reguleringsarbeidet startet i 2022 etter tillatelse fra Larvik kommune innen plan- og bygningsloven og fortsatte i hele denne beretningsperioden. Se punkt 3.3.

ARKIV OG DOKUMENTASJON: Det foregår et kontinuerlig arbeid med arkivering av tidligere saksbehandling og dokumenterte aktiviteter. Dette arbeidet fortsatte i hele 2025.

Løpende registrering og dokumentasjon av bygningsdeler som tas ned, lagres eller gjenbrukes; dette gjøres etter løpende vurdering av restaureringsansvarlig ved merking og bildedokumentasjon. Loftet er det området hvor bygningsarkivet utvikles.

Det utvikles restaureringslogger løpende. Disse er tilgjengelige elektronisk.

I 2014, 2015 og 2025 er husets inventarer registrert ved fotodokumentasjon, anskaffelsesverdi og gaveverdi, og vi har så langt som mulig identifisert gjenstandenes opprinnelse.

Stiftelsen har i perioden fortsatt arbeidet med å gi Tolleroddens interiører og kyststrandsone miljø og liv. Hovedvalgene vil gå i retning av at huset skal kunne fungere som en reise i stilhistorie og andre kulturelle opplevelser sammen med promotering og temporær utleie av arealer i store deler av første etasje. Det er utviklet et større møtelokale i annen etasje. Fullført i 2021/22/24.

DOKUMENTASJON

Det har gjennom prosjektperioden utviklet seg en sterk interesse for å avsette økonomi og overskudd i form av kompetanse til å dokumentere Tollerodden-huset og parkens levde liv og historie. Fra 2018 til 2025 ble hjemmesidene www.tollerodden.no revidert og oppdatert. Det er produsert flere filmer som oppsummerer prosjektet fram til 2019. I 2020/23 er det laget en kort pedagogisk film om RS14 Stavanger til formidling for barn og unge. Filmene ligger på www.tollerodden.no og er tilgjengelige på You Tube. I 2023 ble det laget en enkel animasjonsfilm på bestilling hos historieformidlingsfirmaet TIDVIS. Den er tilgjengelig på nettsidene og flere steder i parken via en 360 graders bildevisning som åpnes via en QR-kode. Det er også gjennomført personintervjuer med sentrale personer som forteller om sitt frivillige og profesjonelle engasjement for å stille seg til rådighet for stiftelsens mål om å gi nytt liv til Tollerodden, huset, RS14 Stavanger og de nære kulturområder. Alle intervjuene er gjennomført av journalist og filmskaper Erik Jacobsen. Styret engasjerte Østlands-Postens tidligere redaktør Terje Svensen til å skrive utredningsheftet «Tollerodden - fra privat perle til folkets oase - hendelser og historier fra ca. 1921 til 1999» da stiftelsen ble dannet. Styret har selv vært redaksjonskomite.

Arbeidet med restaurering som fremdeles pågår, dokumenteres fortsatt i delprosjekter med forankring i restaureringsrapporter og aktivitetsplaner.

DIALOG MED GRUNNEIER, VERNEMYNDIGHETER OG INTERESSEPARTNERE.

Husets nærområde vil Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner videreutvikle sammen med kommunen til et område med kulturelle aktiviteter i vid forstand: Parken, badeplassen Tollerodden, Colin Archers beddinger (regulert til bevaring) og et maritimt historisk senter. I det videre utviklingsarbeidet er målet å utvikle et Colin Archer-senter med landets best bevarte redningsskøyte RS14 Stavanger som referanseobjekt og som er tenkt å ha en vesentlig plass i et slikt fremtidsbilde. I beretningsperioden har vi fortsatt samarbeidet med Tolleroddens Venner, Larvik teater, Larvik kommune, Larvik Museum, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum, Larvik Havn, naboer,

Poesiparkens Venner, Losskøyta Frithjof II-miljøet og et verdifullt nydannet Kystlag i Skottebrygga. Et delprosjekt i dette samarbeidet er å videreutvikle den historiske havna, ivareta kulturminnet «C.A.-beddingen» og støtte opp det nyetablerte Skotta Kystlag i arbeidet med å utvikle den historiske havna. Stiftelsen ser

dette som et viktig arbeid for å sikre et helhetlig kulturmiljø i området etter kulturminnelovens føringer. Det er et langsiktig mål å bidra i utviklingen av området med en nasjonal maritim historisk tilnærming.

NORDHAGEN, TUNET, OFFENTLIGE TOALETTER, COLIN ARCHERS ORIGINALE BEDDINGER ETTER STRANDVERFTET OG KRABBEDAMMEN i Tollerodden-parken:

Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner har med midler fra «kaffekassa» gitt Larvik kommune et solid historisk konsept med tilbakeføring av et av Tolleroddens tidligere uthus (2009). Tunet har fått et løft med fontene av naturstein og rosebeplantning. I delprosjekt «tun» gjenstår to vesentlige elementer - inngang fra Kirkestredet til parken og utvikling av gata med belysning. Dette arbeidet løftes i 2025/27 som innspill til kommunens mål om utvikling av bydelen kalt «Gamlebyen».

Rekonstruksjon av nordvesthagen medio 1800 ble fullført i 2019 og åpnet i 2020. Det er inngått en leieavtale med Larvik kommune om et avgrenset område som er tatt i bruk. Kontrakten med kommunen kan reforhandles i 2033. I tillegg til leieavtalen skal området sikre kulturmiljøet og kulturminnet og ta hensyn til allmennhetens interesser. Venneforeningen og stiftelsen har et løpende engasjement i å dokumentere parkens historie. Larvik kommune og stiftelsen restaurerte Krabbedammen (1850/1950) på bakgrunn av notatet Historisk grensesnitt «Fra lagune til badebasseng». Restaureringen gjennomført i 2019/20. RESTAURERINGEN BLE SAMFINANSIERT. Kommunen hadde prosjektledelsen og er eiere av anlegget. Våren/sommeren 2024/25 ble det store prosjektet «Restaurering og sikring av Colin Archers beddinger» også kalt C.A.s slippområde avsluttet. Prosjektet blir rapportert ytterligere i punkt 3.3. «Kløfta» syd for uthuset, også betegnet av familien Archer som «Badestien», er restaurert etter funn fra 1840-tallet til en historisk vandre- og poesisti. Arbeidet startet i 2024 og har fortsatt i hele 2025.

I 2024 ble det etablert et stort staudebed i tilknytning til «rosehagen». Bedet er avgrenset med store kulesteiner etter historiske spor etter Archer familiens hage som ble etablert rundt 1840. Valg av stauder er hentet fra historiske plantelister. En utvidet hagekomitee har stått for etableringen som er finansiert med båregaver. Finansiell kostnad kr 27 500.-

1.3 Prosjektprosess, organisering og styringsform

Stiftelsen Tollerodden er prosjektets juridiske og ansvarlige enhet. Stiftelsen er eier av kulturminnet Tollerodden Kirkestredet 9, og dette innebærer forvaltningsansvar for eiendommen. Styret fungerer både som styre for virksomheten, og som styringsgruppe for prosjektenes helhet og enkeltdeler.

Styret er et arbeidende styre som forbereder saker, administrerer og gjennomfører prosjektet. Det utbetales ikke styrehonorarer, men arbeidet registreres i gavedokumentet 2025.

Restaureringsansvarlig arkitekt fortsetter sitt arbeid i direkte dialog med stiftelsens styre. Per Thorstensen er registrert som ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven for restaureringen av huset.

Prosjektet kjøper prosjektledelse, teknisk og håndverksmessig prosjekterings- og restaureringsfaglig kompetanse. Avtalene inngås med ulike personer og firmaer i samråd med restaureringsansvarlig. Avtalene er tidsavgrenset. Styret har, på oppgavebestemt timebasis (styrevedtak sak 472/25), engasjert styrelederens enmannsfirma til bla. nødvendig forberedelse av styresaker med oppfølging, prosjektledelse, søknader, rapportering til gavegivere, innhente anbud, kontraktinngåelser og utarbeide framdriftsplaner. Styreleder skal også gjennomføre vedtatte restaureringsplaner og organisere promoteringsaktiviteter (sammen med Tolleroddens Venner) som gir inntekter til driften og sikrer stiftelsens egenandeler i søknader om tilskudd og donasjoner.

En søker best mulig ressursutnyttelse. Prosjektet er komplisert og må på flere områder profesjonaliseres for å fylle vedtektenes utvidede formål (se punkt 2.1). Dette gjelder også deler av driften og styrets ansvar for sikkerheten til de personene som ferdes i huset.

Styret oppnevnte i 2008/2022 en **hus- og arrangementskomité** som holder tråden i prosjektet «hus i bruk under restaurering». I huskomiteen er det oppnevnt personer fra både Tolleroddens Venner og Stiftelsen Tollerodden. I huskomiteen 2025 sitter Karen Archer Lauritzen, Liv Bråthen, Oddrun Thorstensen og Hilde Borgir. Komiteen fortsatte sitt arbeid i hele 2025. I 2016 ble det opprettet en **hagegledekomité**. Komiteen

ivaretar og utvikler de nære hagearealene som stiftelsen har ansvar for. I denne komiteen sitter Bente Skaatan, Liv Bråthen og Hilde Borgir med god rådgivning av venneforeningens Aase Moland. I 2020 ble det også etablert en **utviklingsgruppe/arbeidsgruppe** for et framtidig Colin Archer-senter (styresak 367/19). Gruppen styrer løpende delprosjekter. Medlemmer: Morten Pedersen (TV), Tove Seierstad (TV), Finn Mørch Andersen, Runø Høiseth og Hilde Borgir (ST)..Samme gruppe har arbeidet i hele 2025.

2 Hovedbidragsytere 2025, finansieringssituasjonen og immaterielle verdier

Prosjektet finansieres i hovedsak ved at stiftelsen søker legater, stiftelser, private og offentlige utlyste midler til kulturelle formål og kulturvernformål. Styret har fortsatt finansieringsarbeidet som en av sine hovedprioriteter. Målet om partsfinansiering (privat, offentlig og kommunal) i statlige fond har vært en av prosjektets mest kritiske faktorer da vi ikke har kommunale, varige garantier. I 2007-16 og 2016-25 er prosjektet lagt inn i kommunens langtidsbudsjett for kommunestyreperioden. Dette gir en stødig basisfinansiering og forutsigbarhet for styrets finansieringsarbeid. Egeninnsatsen på vel 30 prosent, 25 år på rad, viser prosjektets soliditet. I budsjettvedtaket i Larvik kommunestyre ble det vedtatt å støtte Stiftelsen Tollerodden med kr 500 000,- fra 2016-2025 . Dette ga en umiddelbar virkning i finansieringsarbeidet. Sammen med den stabile frivilligheten ble det full innfrielse fra private nasjonale gavefond i den perioden.. Disse gavene har vesentlig betydning for tiltak og aktiviteter i 2025. At kommunen viser unik interesse, er av avgjørende betydning for annet finansieringsarbeid, opprettholdelse av de frivilliges motivasjon og grunnlag for god støtte fra involverte firmaer og andre virksomheter som markerer støtte til vedlikehold og drift av hovedhuset Tollerodden og det nære kulturmiljøet.

Solide donasjoner fra bl.a Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen UNI, som er aktører i det private markedet, har med sine bevilgninger i 2007/08 og 2002/14/16/18/25 gitt finansieringen av restaureringen og investeringer i det nære kulturmiljøet gode økonomiske vilkår fram til 2025. Vestfold fylkeskommune har støttet opp om enkelte viktige antikvariske arbeider etter søknad. Overskuddet etter en «strategisk opptrappingsplan» for promotering via dugnad har også i «dyrtiden» 2025 gitt inntekter til målet om å sikre andelen egeninnsatsmidler i delprosjekter. En stabil promoteringsaktivitet (dugnadsbasert) sikrer husets drift. Et gjennomsnitt av de seks siste driftsårene viser at de faste driftskostnadene samt basisvedlikehold utgjør ca. kr 700 000,-. C.A.-senter-ideen ble støttet av kommunestyret/kulturmidler i 2023/24 med kr 200 000,- som en del av spleiselaget mot prosjekt C.A.s beddinger. Milepælsrapport ble levert sammen med årsmelding for 2021/24 og ble avsluttet vinteren 2024/25. Kommunestyret bevilget også i 2021 kr 100 000,- fra primærfondet til oppstart av reguleringsbehandling med PlanID 202208. Virkeliggjort i regnskap 2024.

Immaterielle verdier: Vi sprer kulturminneglede!

I et prosjekt som dette er de immaterielle verdiene av stor betydning, ikke minst for å holde motivasjon og arbeids glede oppe. Vi takker for alle gode ord og sprer dem gjerne.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt restaureringsprosjektet gjentatte donasjoner. Tilsagnsbrevet sier

“ ... Dette gjør vi fordi vi oppfatter prosjektet som svært bra drevet og som en oppmuntring til en imponerende dugnadsgjeng. Vi ser at det er viktig med kontinuitet i restaureringsarbeidet.

Takk også for de mange brukerne og besøkende. Et streif i gjesteboka viser mange godord som ikke kan måles i penger! «Tusen takk for guiding om stedets ærverdige historie og den fantastiske restaureringen som er foretatt.....en stor takk til frivilligheten», «Takk til stiftelsen og venneforeningen for sterkt engasjement og stor gjennomføringskraft», «Fantastisk vertskap, nydelig mat, oppdekking og varm atmosfære». «Takk for at dere tar vare på vår felles maritime historie», ... for å nevne noen...

2.1 Egenkapital

I tråd med revisors og styrets vedtak føres regnskapet slik at egenkapitalen framkommer direkte.

Egenkapitalen er i perioden endret fra kr 29 380 954,- til kr 29 234 777,-, se regnskapsførte investeringer og bruk av egenkapital. I tillegg er det dokumentert egeninnsats i perioden i form av dugnadsarbeid og gaver på

kr 1 387 785,-, herav regnskapsført verdi kr 51 000,- (se vedlegg I). Tollerodden-bygningens (hovedhuset) anskaffelseskost er som i 2024 kr 25 903 288,-.

2.2 Dugnad og gaver

Stiftelsen har mottatt en rekke mindre gaver fra enkeltpersoner, bla. testamentariske gaver, båregaver og gaver fra små og mellomstore bedrifter. Gavene er gitt i forbindelse med rådgivning, administrasjon, utført profesjonelt arbeid, betydelige rabatter og rene materielle gaver. Tolleroddens Venner har også i denne beretningsperioden bidratt med stabil og verdifull dugnadsinnsats med 3.615 timer. Dugnadstimenenes verdi er satt til kr 270,- pr. time. Dette er i tråd med det offentliges verditilrådning for egeninnsats (se vedlegg I). Det har vært utført daglig tilsyn med huset av Hilde Borgir og Finn Mørch Andersen etter avtale. Tilsyn med RS 14 Stavanger utføres i hovedsak av stiftelsesstyrets nestleder Finn Mørch Andersen.

3 Stiftelsens styre

Styret består av fem representanter og to varamedlemmer. Larvik kommunes representant velges for kommunestyreperioden. De øvrige medlemmene velges for to år (§ 4 i stiftelsens vedtekter). Stiftelsesloven trådte i kraft 1. januar 2005 og er vårt viktigste styringsverktøy. Stiftelsestilsynet godkjente våre reviderte vedtekter 10.09.2015 etter en godkjenning av kommunestyret som er stiftelsens oppretter. Stiftelsesloven er endret siden opprettelsen. Det gav Stiftelsen Tollerodden som bla. eiendomsforvalter nye utfordringer.

Styrets sammensetning i 2024

Leder:	Hilde L. Lindhjem Borgir (01.09.2024-26)
Nestleder	Finn Mørch Andersen (01.08.2023-25)
Styremedlem/sekretær	Ingjerd Beate Nyhus Larsen (01.09.2024-26)
Styremedlem:	Øyvind Bakken (01.08.2023-25)
Styremedlem	Per Manvik, Larvik kommune (kommunestyreperioden)
1. varamedlem	Rune Høiseth (01.09.2024-26) avløste Tove Merete Seierstad
2. varamedlem	Ole Henrik Eftedal (01.09.2024-26)
Personlig varamedlem	Turid Bergene, Larvik kommune, er valgt for en ny periode på 4 år.

Statsautorisert regnskapsfører: VeriNor A/S v/ Elizabeth Hallan.

Statsautorisert revisor: Andreas Wahlin, Henka Revisjon AS

Alle protokoller er signerte og oversendes revisor løpende for forvaltningsrevisjon.

3.1 Styrets arbeid og fullmakter

Stiftelsens formål og oppgaver er nedfelt i vedtektene:

Stiftelsens formål er bevaring, restaurering, vedlikehold og drift av bygningen Kirkestredet 9, samt det nærliggende kulturmiljøet.

Bygningen og det nærliggende kulturmiljøet skal i hovedsak brukes til kultur - og kulturelatert virksomhet rettet mot allmennheten.

§ 5: Styrets oppgaver: Styret har ansvar for å drive stiftelsen i henhold til stiftelsens formål og lov om stiftelser m.m. av 23. mai 1980 (revidert i 2009).

For øvrig skal styret:

Forvalte eiendommen i samsvar med stiftelsens formål.

Vedta budsjett for driften.

Fastsette regler og priser for utleie og avgjøre fordeling av leiearealene.

Føre regnskap over stiftelsens eiendeler og gjeld, inntekter og utgifter.

Engasjere personell og gi instruks for deres arbeid.

I 2025 har styret i Stiftelsen Tollerodden hatt 5 møter (nummerert 128-132). Saksnummer fra nr 475-483, dvs 8 vedtaksaker, flere saker i prosess over flere møter har samme saksnummer bla regulering etter plan- og bygningsloven.

Vedtaksprotokollene har faste poster med referater utsendt i mellomperioden, referatsaker framlagt i møter og «hus i bruk» (promoteringsoversikt).

Stiftelsen Tollerodden er et arbeidende styre som saksforbereder, behandler og følger opp sakene selv. Det er ingen ansatte, men stiftelsens styre kjøper tjenester etter behov på timebasis. Administrasjon utføres av styreleder, nestleder og sekretær.

Stiftelsen har i perioden hatt minimalt med administrasjonsutgifter. Det betales ikke ut styrehonorarer. Styrearbeidet registreres som gave, pr time kr 300,-. Varamedlemmer deltar på alle møter. (Stiftelsen journalnummer 8354-8856 fra 2023 ble ikke brukt). Journalførte dokumenter i 2024 er fra nr 8876 til 8930, dvs. 54 dokumenter. Stiftelsens regnskapsføring bruker EHF-fakturering som gjør at antall journalnummer reduseres og regnskapsføringen forenkles. Regnskapsførte bilag regnes journalført. De får ikke egne numre. Stiftelsen har ingen daglig leder, men de daglige lederoppgavene utføres av stiftelsens styreleder Hilde Borgir vederlagsfritt, som gave og som dugnadsarbeid. Styret har bestilt bestemte oppgaver av Hilde Borgir som er honorert over hennes enmannsfirma LOOK OUT. I beretningsperioden utgjør dette 266 timer som utgjør kr 215 040,- eks mva. Firmagave 2025 ført i fakturaer er 212timer, 70 timer administrasjon, vedlikehold, prosjektoppfølgning og løpende tilsyn med hus og eiendom.

3.2 Styret har behandlet 8 vedtakssaker, her nevnes noen:

Samarbeidsseminar med Tolleroddens Venner, prosjektoppfølgning «Nytt liv til vår egen historie». Årsberetning og regnskap 2024, dugnadsdokument 2024 og «hus i bruk» våren og sommeren i samarbeid med Tolleroddens Venner 2025. Valg av ny statsautorisert revisor til Stiftelsen Tollerodden. Styreleders ansvar og plikter, prosjektorganisering og administrasjon 2025, budsjett 2025. Fornyet forsikringsavtale m KLP. Oppfølging av igangsatte reguleringsbehandlinger etter Plan og bygningsloven. Dette etter vedtak i kommunestyret. Plan og organisering mot innlevering av **komplett planforslag**, CA senter. Vedlikeholdsarbeid prosjekt hus-prioriteringer etter stormen AMY. Valg av endring av «stedfortreder for skjenkebevilling». Larvik kommune om støtte til drift og vedlikehold av huset. Reguleringsarbeidet fortsetter med plassering av et mulig C.A.-senter.

3.3 Tollerodden og Colin Archer - Områdeutvikling. Status.

Colin Archers originale beddinge og flere av parkens kulturelle elementer fra slutten av 1600-tallet er restaurert, med særlig fokus på perioden da Archer-familien bodde der (18-1900-tallet). Familien etablerte «badestien» for trygg ferdsel til Steinstranda. Stiftelsen, i samarbeid med Larvik kommune og Tolleroddens Venner, har gjenåpnet badestien gjennom omfattende restaureringsarbeid i 2025. Trappene mot sydhagen er gravd fram etter 90 år, mens nord-østre trappeløp er rekonstruert etter ødeleggelser under andre verdenskrig. På internasjonal kulturminnedag 2025 åpnet varaordfører Gina Johansen stien, som også med Colin Archers poesier, er en del av samarbeidet mellom Tollerodden og Poesiparkens Venner. Se forsiden.

Reguleringsplanarbeidet for å kunne etablere et mulig Colin Archer-senter fortsetter på planområdet Tollerodden - Skottebrygga. Larvik kommune ga godkjenning om igangsettelse av reguleringsarbeid for området i 2022.

Arbeid med **temautredninger** ifølge plan- og bygningsloven pågikk i hele 2025. Temautredningen «Konsekvensutredninger kulturminner» er gjennomført av Arkitektskap AS ved Tom Wassum og oversendt Larvik kommune, politikere og administrasjon. Utredningen er også delt med Vestfold fylkeskommunes kulturavdeling. I utredningen vurderes området mellom Tollerodden og Skottebrygga som relativt robust i forhold til nye inngrep eller bygningoppføringer. Området har gjennomgått endringer i over 200 år og har få historiske referanser til det opprinnelige området. Senteret kan fungere som en formidlingsarena for forskning og allmenn kunnskap. Historien om Colin Archer og hans skipsbygging kan belyses gjennom bl.a. utstillinger, og

være en lærings- og forskningsarena for tradisjonelle håndverksteknikker og innovasjon innen skipsbygging både internasjonalt, nasjonalt og regionalt.

I samråd med vår reguleringsarkitekt, Kristian Ottosen i SPIR, ble firma Grunn-Teknikk AS valgt til å gjennomføre arbeidet med temautredningene «Innledende geoteknisk bistand, grunnundersøkelser, områdestabilitetsvurderinger og miljøteknisk status». Arbeidet fortsetter mot innsending av et samlet planforslag i 2026. Det ble gjennomført et formøte senhøstes med virksomhetsleder arealplan Hege Eick og tildelt saksbehandler Daniel Mattoni. Hege Eick foreslo å legge Colin Archers beddinge inn i det videre planarealet. Det ble enighet om å justere reguleringsarealet noe. Stiftelsen gjorde oppmerksom på at vi har fulgt arbeidet med planarbeid i sak «Knutepunkt Larvik» og at stiftelsen ser fram til videre utvikling av transformeringsområdet fra Skottebrygga og innover indre havn. Stiftelsen Tollerodden vil bidra positivt og ser fram til et helhetlig grep for å fremme Larviks rike maritime historie inn i en ny tid.

Utviklingsprosjekt C.A.-senter har redningsskøyta RS 14 Stavanger, bygd på Tollerodden i 1901, som referanseobjekt. RS 14 Stavanger blir ivaretatt i egen båthall i parken til bevaring og visning. Interessen har vært stor. Det var guidede visninger i båthallen 28 dager juli 2025 (mot 38 dager i 2024) med vel 800 loggførte personer samt 7 avtalte visninger med vel 103 personer. Det har vært tilreisende fra Australia, Tyskland, England, Skottland, Irland, Danmark, Sverige og Finland som målrettet har søkt Tollerodden via Tollerodden.no (gjestenes opplysninger) pga Colin Archer og hans sjøsikre fartøy. Mange sier at de har besøkt FRAM på Bygdøy før de finner veien til Larvik. To redningsskøyter med fullt mannskap har også besøkt prosjektet samt forskere innen fartøyvern, som er henvist oss fra Riksantikvaren. Det er nedlagt 220 timer dugnad i C.A.-gruppen i perioden.

I perioden har det blitt gjennomført vedlikehold og sikring i båt og hall. Det er også igangsatt en skipsantikvarisk undersøkelse av skøytas status med mål om ytterligere tilbakeføring til slik hun var i 1901. Kartleggingsarbeidene er gjennomført av det nasjonale Hardanger fartøyvernssenter og museum. Utgangspunktet for å definere «restarbeider» er restaureringsrapport fra 2005. Kartleggingsarbeider og behov for restaurering av enkeltelementer fortsetter i 2026. Det er gitt tilsagn fra både Kulturminnefondet og Sparebankstiftelsen DNB til dette antikvariske arbeidet. Filmen «RS 14 Stavanger - historien om et mesterverk», er sett i stort antall på nettsidene Tollerodden.no og YouTube.

3.4 Promotering, kulturelle og pedagogiske aktiviteter

Styrets arbeid med promotering har ført til inntektsbringende arrangementer med stort innslag av dugnad i regi av Stiftelsen Tollerodden og Tolleroddens Venner: St. Hans-aften 23. juni 2025 ble igjen en suksess. Konserten med Per Einarz orkester med Arve Karlsen og gjestesolist Monika W. Rozniwska ble støttet av Larvik kommune. Det var minst 1.600 mennesker innom i parken med fint bål i strandkanten. Sommerkafé og åpent hus med hus vandring og visning i båthall i fire uker fra onsdag til søndag. Marys Trio med Per Thorstensen i spissen holdt fire jasskonserter på tunet. Takk til musikerne og besøkende som trofast støtter opp om et levende kulturminne i byen vår. Musikker Nils Mathisen holder stø kurs også med nye samarbeidende musikere. Per Thorstensen ble takket av etter vel 26 år med trommene sine! Siste åpningsdag, 26. juli, spilte i tradisjonen tro Bratsberg Amt jazzorkester. Takk til alle som stiller opp for Tollerodden.

Det var vel 2700 personer på guidede visninger i hus og i båthallen. Den kulturelle skolesekken med femteklassene ble ikke prioritert av Larvik kommune i 2024 eller 2025. Sammen med bl.a. Frithjofs Venner, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum, Skottbrygga Kystlag og Vestfoldmuseene ble Colin Archer Havnefestival gjennomført siste helg i juli. Årets foredragsholder var James Ronald Archer med tema «Lystseileren Jærbuens historie og restaurering». Tradisjonen tro ble premieutdeling ble avholdt i Tolleroddens «rosehage» med god stemning. Høstens «Barokkaften» i samarbeid med Larvik Barokk var fullbooket. Julegrantenningen gikk også som planlagt. En stor takk til Larvik Veterankorps for musikkstøtte til gangen rundt juletreet. Huset ble stengt ned medio desember av hensyn til driftskostnadene (bl.a. strøm og behov for snørydding).

3.5 Antikvariske og tekniske kontrollarbeider

De antikvariske kontrollarbeidene blir utført fortløpende av restaureringskonsulent og arkitekt Finn Christiansen, Porsgrunn. Tekniske og bygningsmessige kontroller blir utført av Per Thorstensen, Finn Mørch Andersen og Hilde Borgir. Deler av arbeidet er honorert som næringsinntekt.

Det er også inngått årskontrollkontrakter innen VVS, brannsikring/overvåkning og el-systemet.

Huset, uthuset og båthall er tilknyttet vaktentral og følges opp av Team Security. Huset, tunet og inngang til båthall er en del av sikring/overvåkning og er kameraovervåket.

3.6 Pressedekning og markedsføring av prosjektet

Markedsføring, besøk på nettsiden www.tollerodden.no og allmenn pressedekning er som regel knyttet til aktiviteter og arrangementer. Boka/heftet «Colin Archer - den verdenskjente båtkonstruktøren fra Larvik» har fått tildelt ISDN-nummer av Nasjonalbiblioteket. Boka selges på Tollerodden.no, i huset, hos Norli i sentrum og i deres nasjonale system (klikk og hent). Revidert opplag (3) i 2022 med sisteside «oppdatering av status C.A.-senter». Bøkene/heftene selger godt både på våre nettsider og på kafeen. Oppslutningen om denne historiske kunnskapsbasen har hatt et godt landsdekkende nedslagsfelt. I forbindelse med oppstart av reguleringsplanarbeidet ble det arrangert et ÅPENT MØTE om plassering, og nye konkrete forslag til senterutforming ble fremlagt av arkitekt Niels Torp. Han understreker at et Colin Archer-senter vil ha nasjonal og internasjonal verdi. Dette er støttet av Arkitektskap AS, Tom Vassum, i utredningen om kulturmiljøet Tollerodden Herregården. Det legges jevnlig ut nyheter på facebook Tolleroddens Venner og www.tollerodden.no. På Sankthansaften var det mer enn 800 inne på nettsiden. I lokalavisa kan en finne titler som «Ivaretar tradisjonen Colin Archers Havnefestival», «Her hentes viktig Larvikshistorie fram: Beddingene er restaurert», «Vakker og solfylt kulturminnedag på Tollerodden», «Kulturminnestemning med sjøbad for alle aldre på Tollerodden», «Ny Colin Archer-formidling, både på norsk og engelsk, på beddingene på Tollerodden».

4. Prosjekterings- og restaureringsplaner

I perioden startet arbeidet med å restaurere gammelhusets kjellergulv med kulestein og leire fra sjøbunn med skjellsand. Arbeidet ledes av Per Thorstensen og fortsetter i 2026.

En historisk utredning om Colin Archers bedding, samt restaureringsplan, er fullført i 2022. Et omfattende og komplisert restaureringsarbeid startet i nov 2023. Arkitekt Finn Christiansen bistår oss med sin restaureringskompetanse og er ansvarlig søker om tiltaket i vårt nære kulturmiljø. Arbeidet ble ferdigstilt i september 2024/25.

Brannrør og pumpe fra tidlig 1980-tall planlegges fjernet for bedre utnytting av kjellerareal. Planlegging av arbeidet startet høsten 2024. Det er et komplisert arbeid som krever nedstenging av kommunalt vann i en periode samt graving i Kirkestredet.

Status prosjektering: Tolder Kjærulfs sengekammer; De viktigste delene av arbeidet gjennomført.

Konservering av himling, rekonstruksjon av veggklede anno 1730, maling og belistning. Takstene fra 1730 gir et unikt utgangspunkt for å visualisere Tolder Kjærulfs sengekammer. Det arbeides kontinuerlig med en så tidsriktig innredning som mulig. Det er kjøpt inn to autentiske elementer - en rottingstol fra ca. 1730 og et senbarokk speil med gullramme. I beretningsperioden ble det arbeidet videre med en replika av Tolder Kjærulfs «byborgerseng». Trearbeidet ble utført av Lorentzens Treware. Ved stor dugnadsinnsats ble håndsydde draperier i fransk/kinesisk blå silke montert etter maling. Resterende dekor med bla. bladgull ble utført i 2021/22.

NY INNGANG FRA KIRKESTREDET: Det er utarbeidet et kostnadsoverslag over investeringsbehov i delprosjekt «inngangen fra Kirkestredet». Det arbeides videre med nye ideer som kan sikre en enkel tilgang til parken.

Arbeidet med sikring er påbegynt i 2021/22 (tyverisikring, alarmsystemer, kameraovervåking med oppdaterte plantegninger): En helhetlig gjennomgang er gjennomført ved finansiering fra Stiftelsen UNI. I 2022/24 ble husets tyverialarmsystem oppgradert og knyttet til kameraovervåking.

4.1 Restaureringsarbeidets framdrift hus og park

Internett og nye dataanlegg

Det er lagt inn et heldekkende nettsystem til bruk i hele huset og uteområdene, levert av Avilo A/S, Larvik. Det er lagt nye datakabler til andre etasje. Huset har fått utvendig fotoovervåkning knyttet til det tekniske anlegget. Båthallen har fått installert trådløs brannmelder og er knyttet til husets brannvarslingssystem knyttet til Larvik Brannvesen. De samme installasjonene er gjort i kommunens og stiftelsens uthus, betalt av stiftelsen sammen med løpende strømutfgifter i de offentlige toalettene.

Innredning rom 104 Sengekammer

Det gjenstår innredning av tolderens sengekammer. Arbeidet er påbegynt, se p. 4.

Husets annen etasje. Arbeidene med å restaurere og ferdigstille husets annen etasje er fullført i 2020/21/22/23. Innredningsarbeid i møterom og grupperom er ferdig. Sluttrapport og regnskap til Stiftelsen UNI, Vestfold Fylkeskommune, Sparebankstiftelsen DNB og Miljøverndepartementet er levert.

På sørsiden: Planene om mur og rampe for handicapinngangen til Marys stue og nedgang fra Kirkestredet er klare. Planen er under revisjon og settes i gang tidligst i 2026. Arealet er også atkomst til friområdet.

Krabbedammen, se punkt 1.2, siste avsnitt.

Utvendig vedlikehold

I 2021 var det 10 år siden «det historiske huset» (grå del) ble malt. Hele det «historiske huset» er malt to-tre ganger med linoljemaling fra Ottosson. Vinduene er re-malt med Jotun dør- og vindusmaling.

På ny-fløyen fra 1870 (den hvite) er det gjennomført en helhetlig utvendig restaurering inkludert maling med linolje fra Ottosson i 2024.

I slutten av perioden ble vi som mange andre rammet av stormen AMY. Det ble skader på to vinduer (Sengekammerset). Takstein og mønepanner ble satt i stand av vår restaureringssnekker Odd Kristoffersen. Vinduene med gamle glass blir restaurert. Arbeidet fortsetter i 2026.

Sydveggen på «gamlehuset» fikk også stor medfart sammen med dører og omlister. Det planlegges å framskynde vedlikehold av enkeltelementer i 2021 planen til 2026 om driftsøkonomien tillater.

Innvendig vedlikehold. Vinduene i ny-fløyen er malt (3 strøk) med linoljemaling fra Jotun. Hele Marys stue er nedvasket, og tak og dører er restaurert/malt i 2024. Vinduet i midtgangen mellom «husene» er restaurert i 2025. Omfattende råte i vindusrammene. Ikke tidligere restaurert i vår tid. Snekker er Odd Kristoffersen. Etter 20 års drift av ny-fløyen er det behov for å **oppgradere fløyens ventilasjonsanlegg**. Dette er ikke gjennomført. Stiftelsen har malt «kommunens uthus» med linoljemaling. (Ottosson, malingen er bekostet av Larvik kommune) Det er igjen behov for vedlikehold på uthuset. Dette er tatt opp med Larvik kommune.

5. Samarbeidspartnere

I meldingsperioden har samarbeidet mellom Vestfoldmuseene, stiftelsen og venneforeningen til Frithjof II, Larvik Sjømannsforening, Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum, Larvik Bys Vel, Tolleroddens Venner, Redningsselskapets sekretariat og Larvik Turistforening, Teaterhuset Munken med Larvik Barne- og ungdomsteater, Larvik Teaterforening, Larvik Barokk, Marys jasstrio og Bratsberg Amt Jazzorkester m.fl., Larvik kommune - kulturetaten, kommunalteknikk og plan- og byggesak, Frammuseet, Poesiparken, Norsk Folkemuseum, Kunstindustrimuseet i Oslo, Nordiska Museet i Stockholm og Seilskøyteklubben Colin Archer har vært av stor verdi. Synergien av samarbeidet mellom ulike aktører er av vesentlig betydning for miljøet rundt prosjektet, og for å gi prosjektet en lokal, regional og nasjonal forankring.

6. Økonomi og endret egenkapital i perioden 2000-2025

År	egenkapital	endret egenkapital	dok. egeninnsats
2000-2002	kr 3 352 617	kr 2 245 294	kr 851 448
2003	kr 4 736 819	kr 1 384 202	kr 724 781
2004	kr 6 099 991	kr 1 363 172	kr 670 913
2005	kr 10 002 892	kr 3 902 901	kr 801 379
2006	kr 10 731 996	kr 729 194	kr 878 483
2007	kr 12 792 466	kr 2 060 574	kr 900 350
2008	kr 14 155 656	kr 1 363 190	kr 886 968
2009	kr 15 369 764	kr 1 214 108	kr 1 010 901
2010	kr 17 748 942	kr 2 379 178	kr 1 025 505
2011	kr 18 674 433	kr 813 609	kr 897 027
2012	kr 19 996 521	kr 1 356 487	kr 966 290
2013	kr 21 024 693	kr 1 028 172	kr 834 630
2014	kr 22 361 636	kr 1 336 943	kr 1 104 845
2015	kr 23 086 261	kr 724 625	kr 941 484
2016	kr 26 436 843	kr 3 180 649	kr 975 111
2017	kr 26 885 142	kr 448 299	kr 733 040
2018	kr 28 469 278	kr 1 650 972	kr 937 552
2019	kr 29 046 539	kr 450 158	kr 1 026 950
2020	kr 28 033 182	ned kr 1 013 358*	kr 1 130 705
2021	kr 29 175 131	kr 141 949	kr 1 065 500
2022	kr 29 765 232	kr 590 101	kr 1 273 560
2023	kr 29 771 323	kr 6 091	kr 1 273 450
2024	kr 29 380 954	kr 390 369	kr 1 414 400
2025	kr 29 234 777	ned kr 146 177*	kr 1 387 785

Totalt **kr 23 712 635.**

Egeninnsatsen i 2025 er dagnad (sats endret til kr 270,- pr time i 2023) samt ikke regnskapsførte gaver kr 1 387 785,-, verdi totalt fra 2000-2025, kr 23 712 635,-.

6.1 Prosessøkonomi

Et så stort prosjekt, som i vesentlig grad lever av frivillighet, vederlagsfri profesjonell innsats, søknader, ventetid på mulige bevilgninger og ikke-bevilgninger krever et skarpt søkelys på likviditetsstrømmen. Uten Larvik kommunes «frie» midler ville likviditetssituasjonen blitt uholdbar fordi andre bevilgninger og gaver henger nøye sammen med Larvik kommunes interesser i kulturminnet/kulturmiljøet. Solide midler fra Larvik kommune, Sparebankstiftelsen DNB, Anders Jahres Humanitære Stiftelse og Stiftelsen UNI ved beretningsperiodens slutt, uttak 2017/18/21/22/23/24/25, sammen med en konsolidert gjeng av ildsjeler, gjør at de planlagte arbeidene inne og ute, samt Colin Archer-senter OMRÅDEUTVIKLING fortsetter. Prosjektet har i perioden ikke hatt faste ansatte, heller ikke en daglig leder eller vaktmester, og har dermed minimale arbeidsgiverforpliktelser. Det er også gitt solid støtte fra lokale bedrifter i perioden. De fleste tjenester er kjøpt på timebasis.

Regnskapet er revidert av Andreas Wahlin, Henka Revisjon AS, og godkjent av Brønnøysundstegistrene og funnet i orden. Ved årsskiftet har stiftelsen omløpsmidler på kr 3 451 901,-. Nettoinntektene på temporære promoteringsaktiviteter og temporære leieinntekter er ført som inntekter. Disse inntektene går rett inn i løpende drift.

Årets resultat legges i sin helhet til i stiftelsens egenkapital i tråd med vedtektene og stiftelseslovens føringer.

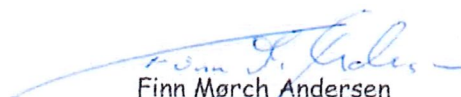
12 sider samt et vedlegg

Vedlegg: Revidert årsregnskap med gave- og egeninnsatsdokument

Larvik, 10.april 2026

Hilde L. Lindhjem Borgir
leder

Finn Mørch Andersen
nestleder

Øyvind Bakken
styremedlem

Per Manvik
styremedlem

Ingjerd Beate Nyhus Larsen
styremedlem og sekretær

KULTURMINNEPROSJEKT TOLLERODDEN I LARVIK - INNSATSVURDERING, reell

2025 Etter regnskap, egeninnsats dokument og bevilgede midler

Offentlige tilskudd Larvik komme., Vestfold f.k. Norsk Kulturminnefond, Riksantikvaren, spillemidler,	kr 14 250 000,00
Private bidrag , bl.a. Stiftelsen UNI, Sparebankstiftelsen DNB, Tolleroddens Venner, Anders Jahres Humanitære stiftelse og overskudd promotering .	kr 23 433 000,00
Egeninnsats , dugnad, gaver, ikke regnskapsført dokumentert	kr 23 713 000,00
Sum bidrag/investert 2001 – 2025, tilnærmet	kr 61 140 000,00

Diagramtittel

